

Επιστημονική, Εκπαιδευτική, Ερευνητική δραστηριότητα κατά την τελευταία δεκαετία.

Ντίνα Βαΐου

καθηγήτρια

γνωστικό αντικείμενο: ανάλυση του χώρου και σπουδές φύλου

Τομέας: Πολεοδομίας και Χωροταξίας

Σπουδές:

1963-69: Μέση εκπαίδευση - Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού

1969-74: Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ (1969-74 υπότροφος ΙΚΥ)

1973 : Διπλωματούχος σεμιναρίων Πολεοδομίας της International Academy of Fine Arts, Salzburg, Αυστρία (καθ. J. B. Bakema)

1975-77: MA/Urban Design στο University of California, Los Angeles (UCLA) Διετές πρόγραμμα, επαγγελματικό δίπλωμα 76 units. Ερευνα πεδίου στην Ελλάδα, θέμα Master: "*Problems of Preservation and Development of Traditional Settlements: Cyclades Islands - Greece*"

1985-90: Ph. D. Planning Studies στο University College London. Ερευνα πεδίου στην Ελλάδα, θέμα Διατριβής: "*Gender Relations in Urban Development. An Alternative Framework of Analysis in Athens, Greece*"

Ξένες γλώσσες: Γαλλικά, Αγγλικά, Ιταλικά, Ισπανικά

Εκπαιδευτικό έργο:

Τον Φεβρουάριο του 1982 διορίστηκα ως επιστ. συνεργάτις στην τότε Έδρα Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων (καθ. Δ. Ζήβας) του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ. Το 1984 εντάχθηκα στον Τομέα Πόλη και Κοινωνικές Πρακτικές (μετέπειτα Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας) του ιδίου Τμήματος ως επιστ. συνεργάτις. Το 1987 εντάχθηκα, μετά από κρίση, στη βαθμίδα λέκτορα στον ίδιο Τομέα, το 1993 στη βαθμίδα επίκουρης καθηγήτριας, το 1997 σε βαθμίδα αναπληρώτριας καθηγήτριας και το 2005 σε βαθμίδα καθηγήτριας.

Από το 1982 έως σήμερα συμμετέχω στα προπτυχιακά μαθήματα, αρχικά στα μαθήματα αρχιτεκτονικών συνθέσεων (1982-85) και μετά την ίδρυση των Τομέων στα μαθήματα πολεοδομίας (υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν). Από το 1989 διδάσκω μαθήματα στην περιοχή «Φύλο και Χώρος». Έχω επιβλέψει μεγάλο αριθμό φοιτητικών διαλέξεων και διπλωματικών εργασιών.

Από την ίδρυση των μεταπτυχιακών σπουδών στην Πολεοδομία και Χωροταξία συμμετέχω στη διδασκαλία τριών μεταπτυχιακών μαθημάτων και ήμουν συντονίστρια του προγράμματος αυτού τα διαστήματα 1998-2003 και 2007-12.

Παρακολουθώ, ως κύρια επιβλέπουσα, δέκα διδακτορικές διατριβές, συμμετέχω σε συμβουλευτικές επιτροπές άλλων διατριβών και έχω διατελέσει μέλος εξεταστικών επιτροπών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Για την υποβολή της εκπόνησης των διατριβών τις οποίες επιβλέπω, διοργανώνω από το 1994, σε συνεργασία με συναδέλφους μου, σεμινάρια, όπου αναπτύσσονται θέματα θεωρίας και μεθόδου και παρουσιάζεται η πρόοδος της εργασίας των υποψηφίων διδακτόρων.

Στο διάστημα 1988-1999 υπήρξα συντονίστρια του προγράμματος Erasmus/Socrates της ΕΕ, για τη συνεργασία και ανταλλαγές μεταξύ πανεπιστημίων της ΕΕ. Μέρος της δραστηριότητας αυτής υπήρξε η διοργάνωση, επί σειρά ετών, διαπανεπιστημιακού intensive course για θέματα φύλου και χώρου.

Στο διάστημα 2002-2007 συντόνισα το Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ του ΕΜΠ «Φύλο και Χώρος», στο πλαίσιο του οποίου επιχειρήθηκε η εισαγωγή νέων προπτυχιακών μαθημάτων και ο εμπλουτισμός υφιστάμενων με την οπτική του φύλου. Μέρος από την προσπάθεια αυτή επιβιώνει στο πρόγραμμα

σπουδών της Σχολής Αρχιτεκτόνων με δύο σχετικά μαθήματα επιλογής.

Εκτός από το τρέχον διοικητικό έργο (ΓΣ του Τομέα και της Σχολής), έχω συμμετάσχει, ως εκπρόσωπος του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας, στην Οργανωτική Επιτροπή πολλών ελληνικών και διεθνών συνεδρίων και ημερίδων, καθώς και σε επιτροπές του ΕΜΠ και της Σχολής Αρχιτεκτόνων.

Ερευνητικό έργο:

Τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα εστιάζονται στους πιο κάτω άξονες:

1. τη φεμινιστική κριτική της ανάπτυξης του χώρου, με ιδιαίτερη έμφαση στη διάκριση ιδιωτικό/δημόσιο, τον κατά φύλο καταμερισμό εργασίας, και τις κατά φύλο διαφοροποιήσεις στην πρόσβαση και χρήση του χώρου και του χρόνου.
2. τις τοπικές αγορές εργασίας ως άξονα για την ερμηνεία της ανάπτυξης του αστικού και περιφερειακού χώρου, με ιδιαίτερη έμφαση στις άτυπες μορφές παραγωγής και εργασίας και στον κατά φύλο καταμερισμό της εργασίας
3. τις επιπτώσεις της ευρωπαϊκής ενοποίησης στις γυναίκες του Ευρωπαϊκού Νότου, σε σχέση με τους παραπάνω δύο άξονες
4. τις μεταβολές στον αστικό χώρο, που προκύπτουν από τη μαζική εγκατάσταση μεταναστών και μεταναστριών στις ελληνικές πόλεις

Στη συνέχεια αναφέρονται τα κυριότερα ερευνητικά προγράμματα της τελευταίας 10ετίας:

2000-03 Κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στις βιομηχανικές-εμπορικές επιχειρήσεις και την απασχόληση στη Δυτική Αθήνα από το σεισμό της 7-9-1999: Ανάλυση τάσεων και προτάσεις μέτρων πολιτικής (κύρια ερευνήτρια στο ερευνητικό πρόγραμμα που συντονίζεται από τον Κ. Χατζημιχάλη, καθηγητή του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου) (ΟΑΣΠ)

002-04 Αλβανίδες μετανάστριες στην Αθήνα, προκαταρκτική διερεύνηση

2005-06 Ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων για τη συγκριτική έρευνα της γειτονιάς σε μεγάλες πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (επιστ. υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος, ομάδα: Α. Καλαντίδης, Ρ. Λυκογιάννη, Α. Τσίκλη) (ΕΜΠ / ΠΕΒΕ – Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Βασικής Έρευνας)

2005-07 Διαπλεκόμενες καθημερινότητες και χωροκοινωνικές μεταβολές στην πόλη. Μετανάστριες και ντόπιες στις γειτονιές της Αθήνας (επιστ. υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος, ερευν. ομάδα: Ε. Βαρουχάκη, Α. Καλαντίδης, Μ. Καραλή, Ρ. Κεφαλέα, Ο. Λαφαζάνη, Ρ. Λυκογιάννη, Γ. Μαρνελάκης, Α. Μονεμβασίτου, Α. Μπαχαροπούλου, Α. Παπαϊωάννου, Κ. Παπασημάκη, Φ. Τούντα, Θ. Φωτίου, Σ. Χατζηβασιλείου) (ΥΠΕΠΘ – Πρόγραμμα Πυθαγόρας ΙΙ)

2006-08 Integration of female immigrants in labour market and society. Policy assessment and policy recommendations (FeMiPol) (μέλος της ελληνικής ομάδας στο διακρατικό ερευνητικό πρόγραμμα που συντονίζεται από την Μ. Kontos, ερευνήτρια του Institute for Social Research, Wolfgang Goethe University, Frankfurt am Main) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - 6th Framework Programme)

2006-09 Growing Inequality and Social Innovation: Alternative Knowledge and Practice in Overcoming Social Exclusion in Europe (KATARSIS) (συντονίστρια της ελληνικής ομάδας στο διακρατικό ερευνητικό πρόγραμμα που συντονίζεται από τον F. Moulaert, καθηγητή του Πανεπιστημίου του Newcastle) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - 6th Framework Programme)

2007-11 Gender, Migration and Intercultural Interactions in the Mediterranean and South East Europe: an interdisciplinary approach (GeMIC) (μέλος της ελληνικής ομάδας στο διακρατικό ερευνητικό πρόγραμμα που συντονίζεται από την Μ. Στρατηγάκη, επ. καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - 7th Framework Programme)

2009-13 Transnational Digital Networks, Migration and Gender (mig@net) (επιστημονική σύμβουλος στο διακρατικό ερευνητικό πρόγραμμα που συντονίζεται από την Μ. Στρατηγάκη, επ. καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - 7th Framework Programme)

Δημοσιεύσεις:

1. Βιβλία

- Βαΐου, Ντ., Χατζημιχάλης, Κ. (2003/1997) *Με τη ραπτομηχανή στην κουζίνα και τους Πολωνούς στους Αγρούς. Πόλεις, Περιφέρειες και Ατυπη Εργασία*, Αθήνα: Εξάντας
- Βαΐου, Ντ. (επιμ.) (2007) *Ανέκδοτα κείμενα*, Αθήνα: Ο Πολίτης
- Βαΐου, Ντ. κ.ά. (2007) *Διαπλεκόμενες καθημερινότητες και χωροκοινωνικές μεταβολές στην πόλη. Μετανάστριες και ντόπιες στις γειτονίες της Αθήνας*, Αθήνα: L-Press και ΕΜΠ
- Βαΐου, Ντ. (επιμ.) (2008) *Αναζητώντας την Επιστήμη*, Αθήνα: Καλειδοσκόπιο
- Βαΐου, Ντ., Στρατηγάκη, Μ. (επιμ.) (2009) *Το φύλο της Μετανάστευσης*, Αθήνα: Μεταίχμιο
- Βαΐου, Ντ., Στρατηγάκη, Μ. (επιμ.) (2010) *φύλο@έρευνα. Κείμενα θεωρίας του φύλου από τη Γερμανία*, Αθήνα: Μεταίχμιο
- Βαΐου, Ντ., Χατζημιχάλης, Κ. (2012) *Ο χώρος στην Αριστερή σκέψη*, Αθήνα: νήσος και Ίδρυμα Νίκος Πουλαντζάς

2. Κεφάλαια σε βιβλία και επιμέλεια αφιερωμάτων σε περιοδικά

- Vaiou, D. (2003) “La contrazione del tempo e la geometria del potere”, στο G. Paolucci (a cura di) *Cronofagia. La contrazione del tempo e dello spazio nell’era della globalizzazione*, Milano: Guerini (pp.137-141)
- Βαΐου, Ντ., Μαντουβάλου, Μ. Μαυρίδου, Μ. (2004) επιμ. στο τεύχος- αφιέρωμα με θέμα «Αθήνα 2004. Στα μονοπάτια της παγκοσμιοποίησης», του περιοδικού *Γεωγραφίες*, τ.7 (σελ. 3-197), με άρθρα των Γ. Σταθάκη και Κ. Χατζημιχάλη, Π. Δελλαδέτσιμα, Ι. Ψημμένου, Π. Καρκανά κ.ά., σχόλια των Β. Αττάρτ και Ι. Πολύζου, Σ. Σόρογκα, Θ. Παγώνη, Ε. Μίχα, Ε. Ηλιοπούλου, Μ. Ευαγγελίδου, Γ. Σαρηγιάννη, Α. Βρυχεια, Ε. Παναγούλη, σχετικές βιβλιοπαρουσιάσεις και φοιτητικές εργασίες, και φωτογραφικό αφιέρωμα.
- Vaiou, D. (2004) “(Re)constituting the ‘urban’ through women’s life histories”, στο G. Cortesi, F. Cristaldi, J. Droogleever Fortuijn (eds) *Gendered Cities. Identities, activities, networks. A life-course approach*, Roma: Home of Geography (pp. 171-182) (ο ίδιος τόμος έχει μεταφραστεί και στα ιταλικά Cortesi, F. Cristaldi, J. Droogleever Fortuijn (a cura di) (2006) *La città delle donne. Un approccio di genere alla geografia urbana*, Bologna: Patron editore)
- Hadjimichalis, C., Vaiou, D. (2004) “‘Local’ illustrations for ‘international’ geographical theory”, J. O. Bærenholdt, K. Simonsen (eds) *Space Odysseys. Spatiality and Social Relations in the 21st Century*, Aldershot: Ashgate (pp.171-182)
- Βαΐου, Ντ. (2005) «Σκέψεις για τη διαπλοκή χώρων και χρόνων καθημερινής ζωής. Μετανάστριες και ντόπιες στην Αθήνα», στο Δ. Λεβεντάκος (επιμ.) *Εργασία – σχόλη – κουλτούρα*, Αθήνα: Κέντρο Πολιτιστικών Μελετών-ΓΣΕΕ (σελ. 125-132)
- Vaiou, D. (2006) “Kvindens identitet/andethed i byen”, στο K. Buciek, J.O. Bærenholdt, M. Haldrup, J. Pløger (red.) *Ruimlig Praksis*, Roskilde: Roskilde Universitetsforlag (pp. 167-175)
- Βαΐου, Ντ. (2007) «Φεμινιστικές προσεγγίσεις στην Ανθρωπογεωγραφία», στο Θ. Τερκενλή, Θ. Ιωσηφίδης, Ι. Χωριανόπουλος (επιμ.) *Ανθρωπογεωγραφία. Ανθρωπος, κοινωνία, χώρος*, Αθήνα: Κριτική (σελ. 178-199)
- Vaiou, D. (2008) “Space for feminism in Greek academe?”, στο P. Moss, K. Falconer Al-Hindi (eds) *Feminisms in Geography. Rethinking space, place and knowledges*, Lanham, Maryland:

Rowman & Littlefield (pp. 207-214)

Βαΐου, Ντ., Καλαντίδης, Α. (2009) «Πόλεις των ‘άλλων’. Καθημερινές πρακτικές και συγκρότηση του σημόσιου χώρου», στο Μ. Σπυριδάκης (επιμ.) *Χωρικοί Μετασχηματισμοί και Κοινωνική Έρευνα*, Αθήνα: Νήσος

Βαΐου, Ντ. (2009) «Από τις ‘γυναίκες’ στο ‘φύλο’. Θεωρητικές προσεγγίσεις και χώροι της μετανάστευσης», στο Βαΐου, Ντ., Στρατηγάκη, Μ. (επιμ.) *Το φύλο της μετανάστευσης*, Αθήνα: Μεταίχμιο

Vaiou, D. (2010) “Gender, migration and socio-spatial transformations in Southern European cities”, in A. Pike, A. Rodríguez-Pose, J. Tomaney (eds) *Handbook of Local and Regional Development*, London: Routledge (βραβευμένο με το Best Book Award της Regional Studies Association)

Βαΐου, Ντ. (2012) «Όψεις της (εσωτερικής?) μετανάστευσης προς την Αθήνα μετά το 1990», στο *Πληθυσμιακές Τάσεις και Προοπτικές. Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση*, Ακαδημία Αθηνών – Κέντρο Έρευνας της Ελληνικής Κοινωνίας και Ελληνική Εταιρεία Δημογραφικών Μελετών, Αθήνα

3. Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές και σε πρακτικά συνεδρίων

Vaiou, D. (2002) “In the interstices of the city: Albanian women in Athens”, *Espace, Populations, Sociétés*, no.3 (σελ.373-385)

Gregson, N., Simonsen, K., Vaiou, D. (2003) “On writing (across) Europe: on writing spaces and writing practices”, *European Urban and Regional Studies*, 10:1 (σελ.5-22)

Vaiou, D. (2003) “Radical debate between ‘local’ and ‘international’. A view from the periphery”, guest editorial in *Society and Space*, 21:2 (σελ.133-137)

Vaiou, D. (2003) “Intersecting patterns of everyday life: Albanian women in Athens”, *Nordisk Samhällsgeografisk Tidskrift*, no.26 (σελ. 47-60)

Vaiou, D. (2003) “The contested and negotiated dominance of Anglophone geography in Greece”, guest editorial in *Geoforum* 35 (pp. 529-531)

Vaiou, D. (2004) “Quotidiennetés entrelacées des femmes á Athènes », *Montagnes Méditerranéennes*, no 19 (pp. 63-70)

Vaiou, D. (2005) « The ambiguities of social and cultural geography in Greece », country report, *Social and Cultural Geography*, 6:3 (pp. 455 – 469)

Vaiou, D., Lykogianni, R. (2006) “Women, neighbourhoods and everyday life”, *Urban Studies*, 43:4 (pp. 731-743)

Βαΐου, Ντ. (2006) «Ταυτότητες / Ετερότητες γυναικών στην πόλη», *Τνδικτος*, τ. 21 (σελ. 171-183). Επαναδημοσίευση στο Λαδά, Σ. (επιμ.) (2009) *Μετα-τοπίσεις. Φύλο, διαφορά και αστικός χώρος*, Αθήνα: future (σελ. 143-152)

Garcia Ramon, M.D., Simonsen, K., Vaiou, D. (2006) “Does Anglophone hegemony permeate *Gender, Place and Culture?*”, guest editorial in *Gender, Place and Culture*, 13:1 (pp. 1-5)

Stratigaki, M., Vaiou, D. (2007) “Migrant mothers’ everyday practices in nurseries and kindergartens as a strategy for social integration”, *The Grek Review of Social research*, C’/2007, 124 (pp. 139-158)

Βαΐου, Ντ., Λυκογιάννη, Ρ. (2007) «Όταν ο αρχιτέκτων είναι γυναίκα», *Αρχιτέκτονες*, τ. 61 (σελ. 69-71)

Vaiou, D., Stratigaki, M. (2008) “From ‘settlement’ to ‘integration’” Informal practices and social services for women migrants in Athens”, *European Urban and Regional Studies*, 15:2 (pp. 119-

132)

Vaiou, D., Kalandides, A. (2009) "Cities of 'others': Public space and everyday practices", *Geografica Helvetica*, 1/2009

Vaiou, D. (2012) "Gendered mobilities and border-crossings: from Elbasan to Athens", *Gender, Place and Culture*

Kalandides, A., Vaiou, D. (2012) "'Ethnic' neighbourhoods? Practices of belonging and claims to the city", *European Urban and Regional Studies*

4. Άλλες δημοσιεύσεις

σημαντικός αριθμός από βιβλιοκρισίες-βιβλιοπαρουσιάσεις, άρθρα και σχόλια στην επικαιρότητα, σε εφημερίδες και περιοδικά, για θέματα που αφορούν τον αστικό χώρο, τη μετανάστευση και τις προσεγγίσεις από την οπτική του φύλου.

Αναφορές του έργου από τρίτους:

Περίπου 700 αναφορές σε παλαιότερες και νεώτερες δημοσιεύσεις (άρθρα, κεφάλαια σε βιβλία και βιβλία)

Λοιπή επιστημονική δραστηριότητα:

Από το 1974 μέλος του ΤΕΕ και του ΣΑΔΑΣ

Από το 1985 μέλος του Women and Geography Study Group του Ινστιτούτου Βρετανών Γεωγράφων (IBG)

Από το 1987 μέλος του Study Group on Gender της International Geographical Union (IGU)

Από το 1991 μέλος της Research Committee on Sociology of Urban and Regional Development (RC 2) της International Sociological Association

Από το 1992 και για διάφορα χρονικά διαστήματα μέλος της Συντακτικής Επιτροπής των περιοδικών *European Planning Studies*, *Antipode*, *Gender Place and Culture*, *European Journal of Women Studies*, *Social and Cultural Geography*, *Γεωγραφίες*

Από το 1987 κριτής άρθρων για δημοσίευση (referee) στα περιοδικά: *Τεχνικά Χρονικά*, *Σύγχρονα Θέματα*, *Antipode*, *Sociologia Ruralis*, *International Journal of Urban and Regional Research*, *Gender Place and Culture*, *European Planning Studies*, *European Urban and Regional Studies*, *Γεωγραφίες*

2000- Μέλος επιτροπών αξιολόγησης ερευνητικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής